

E2

A 3244

1509/85.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

DISSERTATIO MEDICA

IN ANATOMIA

DE DYSENTRIA

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
DYSENTERIA.

QUAM

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;

Pro GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

JACOBUS BOX YOUNG,

GEORGIENSIS,

SOC. REG. PHYS. ED. PRAES. AN. ET SOC. HON.

SOC. NAT. STUD. PRAES. AN. ET SOC. EXTR.

NEC NON

SOC. CHIR. OBSTET. PRAES. AN. ET SOC. EXTR.

Whatever ill; the extremes or sudden change

Of heat or cold, or moist or dry, produce;

They fly thy pure effulgence:

Daughter of Paon, queen of every joy—Hygeia.

ARMSTRONG on Health.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGH:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIX.

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

U.S. ARMY

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

U.S. ARMY

Honoratissimo Viro

JACOBO JACKSON,

Suae Sororis marito,

Honores magnos et bene meritos

In exercitu Patriae adepto,

In Senatum Rerumpublicarum

Sociatarum Americanarum,

A Republica Georgiensi electo :

FRANCISCO LEVETT,

ARMIGERO,

Ex Savannah Georgiensi,

Optissimo Viro, et

Carissimo Amico.

November 1864

JACKSON

General

My dear Sir

I have the honor to acknowledge

your letter of the 10th inst.

in relation to the

subject of the

proposed

REPORT

of the

Commission

on the

subject of

Item,

DONALDO M'LEOD, M. D.

Ibidem, Medicinam feliciter facienti,

Societ. Reg. Physicæ Edin. Sodali Honor.

Denique,

JOSEPHO CLAY, JUNIORI,

ARMIGERO,

Amico suo,

Et a prima pueritia,

Sodali,

Grati tanquam animi

Documentum pusillum,

Ob beneficia plurima accepta,

Has studiorum medicorum primitias

D. D. CQV

A U C T O R.

DONALDO M. LEO M. D.

Librarian, Medicines Section
Social Reg. Division, Social Hygiene
Bureau

JOSEPH O. CLARK

Ames, Mo.

It is a great pleasure

to

Grand, magnificent animal

Documentary publication

Of special interest and

The American Medical Association

D. D. Clark

A U C T O R

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

DE hoc morbo, quippe calidis terrae
plagis maxime gravi, ipse sub coelo
fervido habitaturus, paucis differere statui.

Hujus variae inveniuntur definitiones, quarum
nulla, me iudice, totum morbi characterem
amplectitur, praeter unam; Culleni nimirum
celeber, quae sequitur: "Pyrexia contagiosa,
"dejectiones frequentes, mucosae vel sangui-

A

"nolentae,

DE DYSENTERIA.

“ nolentae, retentis plerumque faecibus Alvinis,
“ Tormina, Tenesmus.”

HISTORIA MORBI.

Quam modo dedi definitio praecipua, saltem quotquot ad distinguendum morbum necessaria sunt, continet symptomata; quum vero haec in variis exemplis varia sunt, has diversitates nunc exequamur,

Hic morbus frequentissimus est ad finem aestatis, aut initium autumnus.

In quibusdam caetera symptomata antecedit pyrexia; aliis vero intestina imprimis plus minusve laborant. Pyrexia praecedente, communia febris eam comitantur symptomata, quorum quae hic enumeranda sunt, partim ad totum

tum systema, partim ad singulas quasdam functiones, pertinent. Primo illa, tum haec ordine exponam. Æger, ut in febre, tremit, friget, mox auctum sentit corporis calorem, vires mirum in modum deficiunt, caput dolet, sitis urget, sapor ingratus in ore percipitur. Haec ceteraque febris symptomata nonnunquam vix evidentia, in aliis graviora sunt. Quoad naturam eorum nunc inflammatorum febris genus, nunc putredum magis referunt. In quibusdam graviter affectis, pulsus vix a statu naturali differbat; at, quatuor quinqueve diebus elapsis, intermittere subinde suas micationes incipiebat.

Symptomata pyrexiae typum sequuntur nonnunquam intermittens aut remittens febris.

Quum gravior morbus invaserit, extremitates frigescent, pulsus ex naturali vix percipiendus observatur. Nonnunquam pyrexia mitior, post
acces.

accessionem symptomatum huic morbo propriorum, vehementior fit : In aliis exemplis, locali affectione superveniente, pyrexia recedit, saepius tamen auctis viribus reditura.

Delirium saepe in ipso morbi limine reperitur ; frequentius vero extremi ejus stadii comes fit. Quid quod in multis praesertim pueris coma morbum comitatur.

In nonnullis immensus erumpit sudor, vix boni ominis ; licet a celebri quodam * auctore afferatur, sudores sponte sua erumpentes felicem indicare eventum, arte vero elicitos, vix sanationem promovere.

Nausea quoque et vomendi cupido, quin et ipsa vomitio, non raro observantur. Rarius materia, ei similis, quam pro faecibus ex alvo fluere,

* Degnor de Dysenteria.

fluere, infra dicam, ex ventriculo quoque rejicitur.

Dolores quasi a cholica in abdomine sentiantur, quos frequentes flatus comitantur. Paulo post alvus constipatur; aegrotus tamen saepe stimulum percipit ad alvum exonerandam, et vehemens tenesmus urget. Dissentiunt auctores paululum de hac re, et de natura materiae dejectae. Sunt * qui dicant, torminibus vehementioribus existentibus, faeces copiose et speciei naturalis, excerni. Alii vero †, aegrum alvum exonerare cupientem, perparvam faecum copiam dejicere. Haec sententia mihi quidem justior quam illa videtur, consideranti non raro constipationem alvi jam ab initio urgere.

In quibusdam initio pituita aut mucus excernitur parva tantum copia; mox autem varios induens

* Blane's Observations, part 3. p. 494.

† Cullen's Practice of Physic, p. 103. vol. 3.

6 DE DYSENTERIA.

induens colores, nec raro sanguine distinctus. Sanguis in nonnullis primo jam die deijcitur, ita ut rivulus quasi per femora descendat. Vermes quoque et substantia sebum vel adipem referens mucum dejectum comitantur. Quae quoque, ut antea dixi, per vomitum nonnunquam, inter alia ventriculi contenta*, rejiciuntur. Cum muco quoque particulae membranulis similes inventae sunt, quas quidam pro tunica villosa intestinorum per materiam acrem, constanter ex iis secretam, abrasa, habuerunt. Quod tamen in dubium vocavit egregius† scriptor de hac re; hoc praesertim argumento: Si hoc ita revera se haberet, tunicam etiam solvi debere, et forma puris apparere, itaque cum caeteris materiis confundi, ut eas ab his distinguendi facultas negaretur.

Phae.

* Degnor de Dysenteria, § 29. p. 17.

† Zimmerman on Dysentery, p. 32.

Phaenomenon hic recensitum ad mucum inspissatum referre, idem cel. auctor mavult.

Quod ex alvo fluit plerumque odorem vix tolerabilem emittit. Symptomata etiam * lienterica nonnunquam accedentia memorantur,

Accedunt interdum ani prolapsus, summa cum difficultate reponendi; qua re quoque alvinæ excretionis dejectio non parum impeditur,

Morbo persistente, sedes frequentiores, non vero copiosiores, fiunt. Tormina aegrum crudelissime torquent, non ut antea evacuatione alvi levanda.

Stranguria cum urinae suppressione vehementi caeteris malis accedit; gravis circa praecordia

* Degnor loc. cit.

8 DE DYSENTERIA

dia oppressio sentitur; singultus, summa cum debilitate miserandum vexat; spasmi extremitatum superveniunt.

Pueri hoc stadio aphthis laborant; adulti que multi efflorescentiam circa abdomen aliasque corporis partes patiuntur.

Quum morbus ultimum periculi fastigium attigerit, eruptio observatur miliaris: Excretio per anum odorem adipiscitur gravissimum, intolerandum, cadaveris foetori proximum.

Tormina nunc remittunt, mox cessant, aegerque omni dolore, ut videtur, liberatus, brevi tempore ad umbras confugit.

CAU.

CAUSAE REMOTAE.

In dysenteria, ut in reliquis morbis fere omnibus, hae causae, diversimode vim suam exercent, in turbanda hominum salute. Secundum hanc igitur differentiam dividi solent in praedispicientes et excitantes, quarum hae, nisi corpore per illas antea ad morbum opportuno facto, vix periculum inducunt, si ab illis exemplis discedat, in quibus excitantis causae vis malignior, ad functiones animalis machinae turbandas, ope alterarum causarum non egere videntur.

Illae sibi relictæ, hujus generis morbos, cujus dysenteria est, nunquam gignunt; quippe quarum vis sola haec est, corpus ita ad morbos

B

quosdam

10 DE DYSENTERIA.

quosdam proclive reddere, ut, causa excitante admota, et facilius et citius afficiatur.

In dysenteria, sola causa excitans, species quaedam contagii esse videtur. Quod, licet a quibusdam non concedatur, tamen Cullen, aliisque celeberrimis auctoribus, audacter asserere, nullus dubito.

Atera quaestio oritur, de qua etiam non constat inter scriptores, Utrum nempe haec sola, et sine ope causarum praedisponentium possit vires suas exercere, an semper auxilii indigeat aliarum rerum, e. g. frigoris? Credo equidem, ut supra jam quadantenus expressi, saepissime alia una cum contagione ad dysenteriam formandam contribuere; posse vero vel unicam contagionem, si satis potente natura praedita fuerit, in rarioribus exemplis etiam sanissimorum hominum, effectos suos perniciosissimos edere. Hoc ideo credo, quod ex observationibus

bus

bus compertum habeo, alios quam alii, vehementius ab hoc morbo vexari; eadem domo, hos ab eo affici, illos non affici; quodque hic morbus, cum reliquis contagiosis, hoc commune videtur habere,* ut certus corporis status ejus effectibus faveat.

Cujus naturae sit haec vel ulla alia contagio, nec ipse scio, nec, quantum mihi innotuit, ullus alius aut servit, aut indicavit. Quae de hac re licet parum certo, tamen verosimillima ab autoribus habita, a me collecta sunt, sequentibus absolvantur.

Culleno cel. putrida natura hujus contagio † esse videtur; dicitque ipse, habere id potestatem,

* Degnor, pag. 34. Sect. 39. Unum etiam subjectum prae altero ad hunc vel illum morbi fomitem magis dispositum est.

† Vol. 3. pag. 110.

tem, dispositionem in corpore ad putredinem operandi.

Multa suadent, hujus morbi contagium, pro contagio habere illis simili, quo excitantur febres intermittentes et remittentes. Nam et febris quae dysenteriam comitatur saepe aut intermittens aut remittens typum sequitur; et tempus anni, quo hic morbus et remittentes quas vocant autumnales oriuntur, idem est, et uterque morbus non raro simul grassatus est; et qui regionem incolunt humilem, nec prorsus ficcum, nec ex toto aquosum, utrique sunt aliis hominibus obnoxiores; et dysenteria quoque, ut et febris remittens, his quas modo dixi plagis eo certius invadit, quo fuerit coelum calidius; ita ut in India Occidentali (secundum illa quae ex amico meo audivi) aestate calidior, uno loco quinquaginta ad sexaginta Aethiopes simul dysenteria affecti sint.

Sed,

Sed, quum antea dixerim, esse quae ad hunc quoque morbum corpus proclivius reddant, horum quae memoratu dignissima videntur nunc exponam.

Primo, Diversae coeli tempestates plurimum huc conferre creduntur, nec immerito. Nam mutationes aetheris subitae, praesertim quum hic e calido factus sit frigidus, ex sicco humidus, semper et ab omnibus fere creduntur huic morbo non parum favere. Forsan his tempestatibus, ut etiam calidis terrae plagis, perspiratio augetur, maximam et resolutionem fibrarum et debilitatem relicturae.

Quod si subitanea tempestatis mutatio corpori sic constituto supervenerit, quid mirum, perspirationem obstrui, morbum fieri. Certe omnibus observationibus constat, in nullis partibus terrae hunc morbum frequentius invadere, quam quae solis vaporibus ustae maximam e subito

subito frigore injuriam non pati non possunt; nullo porro anni tempore, quam in quo frigus subitum calorem iniquiorem solet excipere; nullis denique diebus, quam quos solibus exustos, noctes frigidae sequantur, uno verbo frigus post calorem maximos in hac re producere effectus.

In castris porro et classibus videtur, hoc malum frequentius grassari. Illic enim et causae excitantes saepissime existant, et multa ad effectus earum producendos, auxilia inveniuntur, praesertim, variae coeli mutationes, quibus miles aut campestris aut classarius, ut nec quis alius, exponitur.

Dysenteria praesentibus, quas saepe memoravi, causis excitantibus, a pravis cibi potusque generibus videtur promoveri. Imprimis verisimile est, aquam corruptam nonnunquam non parum ad hunc morbum inducendum conferre.

DE DYSENTERIA. 17

Id genus victus infalubris, quod in usu salso-
rum, diu servatorum, vixque non putridorum,
qualibus maxime nautae, militesque classarii
utuntur, prae caeteris hac vi pestifera esse prae-
ditum, multi contendunt. Qua re forsan illi
sententiam suam struxerunt, qui credunt, in
hoc, ut in multis aliis morbis, fluida per totum
corpus corrumpi, quod tamen ab aliis hodie
aegre conceditur.

Pathemata quoque mentis contagii actionem
in Dysenteria inducenda promovere, nemo est
qui deneget. Quod ad pathematum vim mor-
bos in genere producendi attinet, hoc nemo
hodiernus non facile credet, tam multis tam-
que rem plane stabillentibus, jam de ea re fac-
tis observationibus.

Ratio autem, qua morbus a pathemate se-
quatur, ut omnia quae ad nexum corpus inter
et animum pertinent densis adhuc latet, et for-

san

san diu latebit, tenebris. Saltem is ego non sum, qui credam, me ulla cum spe felicioris eventus, posse suscipere, quod omnis aevi medici conati sunt, semperque re infecta tandem deseruerunt. Nullum animi pathema plus valere videtur ad Dysenteriam, ope causae excitantis antea dictae, inducendam, aut inductam, aggravandam, quam metus. Quod quidam de morbis contagiosis tantum non omnibus verum deprehenditur.

Auctores* porro debilitatem a morbis praeteritis, ex usu immodico liquorum spirituosorum, a nimia evacuatione, aliisque causis evidenter debilitantibus, inductam, inter causas ad hunc morbum praedisponentes, uno fere ore numerant. Sunt quoque, iique nec pauci, nec parvi nominis, qui hoc loco memorarent, dispositionem fluidorum ad putredinem, de qua re nuperrime acriter inter medicos disputatum est.

* Pringle.

Cleghorn.

est. Res ejus generis mihi videtur, ut utraque parte multa eaque gravia et possint proferri et revera prolata sint. Equidem pensitates quae et pro hac opinione et contra eam audiui, minime scio, in utram sententiam debeam ire. Movet enim me, ex altera parte, summa et Doctrina et ingenium, quae ad notionem veterem refellendam, multi adhibuerunt. Ex altera parte tanta vis maximorum virorum, (quorum auctoritate qui posset juvenis resistere, praesertim in medicina non nisi per paucos annos versatus) tanta vis rerum factarum, quas illi rem vix non extra dubium ponere crediderunt, et quorum numerus fateor, ut et auctorum ipsorum illustrium auctoritas, magnam habet potestatem animum meum movendi, semperque habebunt. Lite igitur adhuc sub iudice manente, decet me, ut puto, rem de qua certatus in medio relinquere.

Hoc tantum addam, propius me accedere ad illorum sententiam qui credunt, in certis morbis,

vulgo putridis dictis, inter quos dysenteriam, saltem in compluribus casibus, refero, dispositionem fluidorum ad putredinem, nunquam vero genuinam putredinem, vita adhuc superstitē, existere.

Restat causa potenter ad hunc morbum prae-disponens, et de qua nullum dubium relinquitur, nimirum, immundities. Patet hujus vis per frequentiam morbi, in locis ubi multi homines diu anguste conglomerantur, praesertim si facultatibus careant, propter paupertatem aut alias res munditiam, ea, qua par esset, diligentia curandi; patet, e felici eventu, qui sequitur curationem munditiei rationem habitam, et in morbo evitando, et, si quando exstiterit, sanando. Nec desunt quae verisimile reddunt, ipsum contagium dysenteriae per aëra, non ut decet, renovatum, aliasque immunditiei species, nonnunquam gigni.

Quum

Quum dysenteria crebro invadat, eo anni tempore, quo et bilis frequenter affici, observatur, multi bili, sed inique, ni fallor, vim tribuerunt morbi inducendi. Nam *, si hoc ita esset, nonne rationi consentaneam esset putare, saepe per dissectionem post mortem, jecur aut partes vicinas, debere inveniri affecta? Nonne profluvium dysenteriam comitans esse certi coloris semper et speciei?

Attamen † quum ex altera parte cholera symptomatis dysentericis ut plurimum careat; ex altera vero, symptomata morbi de quo nunc ago aliquando visa sunt levata per copiosas bilis dejectiones; difficile est judicatu, quisnam sit nexus bilem inter et dysenteriam.

Pro

* Sir John Fringle, Diseases of the Army, p. 357.

† Cullen's Practice, p. 187.

Pro causa hujus illam esse habendam, propter illa quae ante memoravi, minime credo.

Olim multi crediderunt causam vel solam dysenteriae esse, usum immodicum fructuum horaeorum, praesertim immaturorum. Facile autem est investigare unde hic fluxerit error, nimirum ex simile de tempore anni, temerario judicio, ac illud fuit, quod monstravi, primariam praebuisse ansam ad bilem injuste accusandum. Cadit enim tempus anni ubi dysenteria maxime apparet in ipsos illos autumnii limites, in quibus fructus maturescere incipiunt. Porro, cum fluxus alvi auctus saepe usum illorum fructuum solent sequi, non mirum est homines, causam tanti mali investigare cupientes, in hanc suspicionem incidisse. Sed, quum vera et, ni fallor, sola causa nunc pateat, non necesse est ad alteram confugere. Quinetiam ex multis observationibus elucet, tantum abesse ut fructus horaei, sive maturi, sive immaturi, hunc morbum unquam induxerint,

duxerint, ut, e contra, illos ipsos, in talibus recentioribus mitioribusque, praesentissimum dysenteriae auxilium fuisse, compertum sit.

CAUSA PROXIMA.

Varia variis Professores et scriptores medici de hac re sententias inierunt.

Fuerunt qui crediderint causam proximam hujus morbi esse conditionem acrem bilis, per causas remotiores effectam, intestina irritantem, et sic dysenteriae symptomata creantem.

Alii, quoad ultimam hujus sententiae partem, nimirum, irritationem intestinorum per materiem quandam acrem, cum his, quos modo memoravi, consenserunt; dissenserunt vero de natura hujus materiae, quam in sanguine existere,

a contagio oriri, totamque massam corrumpere, sibi persuaserunt.

Monróius, Professor noster celeberrimus, in suis de anatomia, &c. praelectionibus, nos docet, quod, si quis intestina per materiam quamvis erosa pro causa dysenteria proxima habeat, per hanc doctrinam omnia symptomata melius, quam per quamlibet etiam adhuc pervulgatam notionem, possint explicari. Quam lubenter cum viro tam illustri tantaeque auctoritatis hac de re consentirem ! Et profecto extemplo ad ejus vexilla profugerem, nisi viderer mihi aequae auctoritatem, magis forsan adhuc res factas sequi, dum opinionem egregii nostri Professoris Culleni nempe meam facerem. Is enim, constrictionem coli saltem pro maxima causae proximae parte habens, secum ea de re ill. Gregorio gaudet consentiente. Hujus verba sequi citare liceat, praelectionibus Clinicis desumpta.

“ It is probable that a spasmodic constriction

“ con-

“constitutes a great part of the proximate
 “cause. Its existence as a cause of the
 “disease is, I think, rendered highly pro-
 “bable from dissection, and from the scybala
 “that are passed during its course.”

Insignis quidam scriptor*, in libro nuper edito, cum suscepisset, magni illius medici Sydenhami sententiam de hac re defendere, nimirum, “Febrem hunc morbum esse sui scilicet
 “generis in intestina introversam,” sequentia monet : Obstructionem perspirationis, aut magnam inflammationem aut ingentem debilitatem, cum plethora in corpore efficere. Fatetur, se non posse explicare, cur in intestina potius quam in pulmones, aut aliam quamvis partem corporis, hæc plethora dirigatur ; tamen pergit asserere hanc esse proximam morbi causam. Utrum
 talis

* Mosely on Tropical Diseases.

talis sententiae fautor omnia per illam posset
[symptomata explicare, nec ne, nequeo judicare.
Pro me, ut antea dixi, Culleni cel. Doctrina
mihi prae omnibus arridet.

DIAGNOSIS.

Non difficile erit dysenteriam a quovis alio
morbo rite distinguere. Non enim, si diarrhoe-
am forsan et choleram excipias, ullus alius mor-
bus hunc ita simulat, ut hac similitudine vel mi-
nime medicinae periti decipi possint,

Ad diarrhoeam distinguendam haec sufficient.
Nulla plerumque stipatur primaria pyrexia, quae
dysenteriam tantum non semper comitatur.
Quae in nonnullis exemplis in diarrhoea obser-
vatur febris, aut ad morbum non pertinet, aut
mere

mere symptomatica est, nec nisi postquam aeger aliquamdiu jam laboraverit, accedit.

Profluvium alvi, quod diarrhoeae praecipua pars est, multum discrepat a tenesmo sine evacuatione faecum naturalium, quem dysenteriae symptoma esse diximus. Neque diarrhoea contagiosa est, ut dysenteria.

Vix igitur, ut hos duos morbos ab invicem sejungamus, aliud quid necessarium erit, nisi ut utriusque definitionem alta mente repositam teneamus, et rite applicemus.

Fatendum est, choleram in quibusdam dysenteriam simulare videri. Quod si vero ad diversam evacuationum naturam attendamus, vix in errorem perducemur. Hae enim in cholera multum ab iis differunt, quae dysenteriam commitantur, et evidenter praesertim colore, biliosam naturam produnt. Neque in cholera adest

D

pyrexia ;

pyrexia; et, si causas remotas spectare velis, cholera sine contagio, solo calore, oriri solet; aut forsan per frigus calorem excipiens, obstructa perspiratione.

PROGNOSIS.

Haec in tam diro morbo saepe incerta, interdum pessima esse debet,

Quum vero alvus frequentius dejiciat, praesertim post adhibita medicamenta, et fluxus faecibus naturalibus magis appropinquet; cum tormina minus quam antea torqueant, et faeces sine sanguine sint; cum vomitus non tam frequentes invadant, nec vires multum deficient; tum de aegro bene sperandum erit.

At,

At, e contra, magna virium diminutio, crebra et vehemens vomitio, singultus, pyrexia typhum referens; evacuationes alvinæ numero auctae, copia imminutae cum earum foetore insolito; hae tandem contra voluntatem factae, tormina crudelia et tenesmus in dies crescentia, facies pallida, pulsus debiles, deliria, tumor abdominis, aphthae vel dolor faucium, eruptio miliaria, vibices per totum corpus, contractiones spasmodicae, animi deliquium, extremitates frigentes, haec omnia, si quando accederint, infelicem eventum portendunt, et vix spem salutis relinquunt.

In initio tamen morbi, singultus non adeo metuendus est; sed, ad finem morbi, indicium videtur esse sphaceli.

In pueris pessimum est nervorum contractio spasmodica (ait Zimmerman) quae brevi eos omni sensatione orbat.

METHODUS MEDENDI

Confilia curatoria haec sunt :

1mo, Materiam morbosam ex intestinis expellere.

2do, Levare irritationem.

3^{tio}, Vires suffulcire, et pugnare contra dispositionem ad putredinem.

Ad primam indicationem exequendam, cathartica et emetica sunt adhibenda.

Cathartica.—Horum acerrima olim data sunt ; sed experientia docti de eorum pessimis effectibus, hodierni non nisi mitioribus utuntur.

At

At licet de hac re constet inter medicos, tamen diversae sententiae obtinuerunt de illis medicaminibus catharticiis ex classe mitiorum, quae omnium optime effectus optatos praestare valerent.

Degner, in suo libello, rhabarbarum et salem tartari maximis laudibus prosequitur. Appellat enim divinum potius quam humanum remedium. His potissimum in curatione fretus, toti morbi tractationi finem imponit adhibendo decoctum semaroubae. Quod si remedia magis roborantia, et vi magis astringenti praedita, necessaria fuerint, confugit ad cascarillam, corticem Peruvianum, et terram Japonicam, ad tormina levanda adhibet salopium, usumque opii et astringentium praematurum graviter vituperat.

Initio morbi sanguinis detractionem commendat Huxham *, propter febrem leviolem gravioremve,

* De aëre et Epidemicis.

oremve, quae nunquam non comitatur, et stercoratum ex ipecacuanha, cum rhabbaro ad alvum ciendum. Hoc enim catharticum pro optimo habet. Ad vermes, si qui adsint, fugandos, laudat calomelas. Quid enim, ait, sperandam, dum hostis in imis intestinorum partibus latet? Praeparata opii, ad mitiganda tormina et irritationem minuendam, idem auctor proponit, ita ut decoctum Fracastorii, ad fluxum humorum nimium cohibendum, et per totius morbi decursum, diluentia.

Pringelius quoque rhabbarum laudat; hoc vero melius vim suam exercere, cum paucis calomelanos granis commixtum. Sic mixtum hunc vix unquam fefellit.

Vitrum ceratum antimonii, a Cleghorn aliisque tam celebratum, hodie fere negligitur, tanquam catharticum. At * autor quidam, indicatione

* Mosely on Tropical Diseases.

satione facta ut fiet diaphoresis, praeparata antimonij hunc in finem miris effert laudibus.

Longum esset et inutile, omnia quotquot hujus classis laudata sunt medicamina, hic enumerare.

Illam igitur tantum hic proferam, quae mihi ad indicationem nostram exequendam accommodatissima videntur,

Plerumque salis neutri aut oleum ricini sufficiunt. Haec vero, quum votis minus responderint (ut interdum non respondent) tum ad alia certioraque confugiendum. Sal. cathart. amarus dari potest quantitate solita; vel, ut suadet Professor noster celeberrimus Cullenus, adhibeantur certis interstitiis parvae tartari emetici portiones; hoc enim ille praestantissimum remedium invenit.

Fucus

Fructus tamarindorum, cum propter vim laxativam, tum ob potestates antisepticas, multi commendarunt. Vereor autem ne, ob acidum eorum, unum saltem augeretur symptoma, nimirum torminum.

Enema * emollientia sæpe valde profunt, ut nimo causam proximam qui considerarit, ibi inficias. His si addatur anodynum, depelletur quoque tenesmus et irritatio circa rectum, spasmusque et tormina cedent. Ad tormina levanda, epispastica laudata sunt, nec non fots frequenter abdomini applicati.

Emetica.—Haec postulare videntur quae ad sunt nausea et vomitus spontanea. Quorum certissimum tartarum emeticum adhibeatur; et post bibatur decoctum chamomelae florum sapius, ut ejus effectus promoveatur. Fatendum

tamen

* Sydenham et Zimmerman.

tamen est ipecacuanha quoque hunc effectum et posse producere, et revera produxisse; et utile quoque esse, ut antea dictum fuit, ad determinandum ad superficiem. Videtur vero tartarum emeticum has vires majori gradu possidere.

Sunt qui utrumque mixtum hac ratione laudaverint.

℞ Pulv. ipecac. ℥j.

Tart. emet. gr. ij.

Ft. bol. cum syr. com. aut solv. in aq.
font. q. s.

Hoc, licet minime necessarium, utile tamen esse potest; quippe quum noverimus multa ejusdem naturae medicamina inter se juncta, effectus suos majori vi praestare, quam separatim data.

Hac ratione primam implemus indicationem; pergamus ad alteram, levare irritationem.

Haec irritationis symptomata sponte quasi sua ad opii praeparata ducunt. Id vero utinam non aliquando maturius fuerit exhibitum, quam tutum esset.

Praeter haec, liquores demulcentes oleosi magna copia sumendi; nec non proderit pro enemate injecisse mucilaginem gummi Arabici.

Omnium autem instar sunt supra laudata remedia ex opio confecta, quippe quae, tanquam per magicam, tormina extemplo remonent.

Quidam, non sine causa, me iudice, contra haec objecerunt, ea, pro tempore quidem mitigare symptomata, saepe vero constrictionem augere;

gere; danturque exempla, in quibus deflentos ediderint effectus praemature adhibita.

Non abs re erit hic commemorare remedium, a Dr Clark, Doctore Gregory fortiter commendatum. Ille asserit, calomelas se vidisse saepissime et chronicam et acutam sanare dysenteriam, cum in adultis, tum in pueris. Hoc cum amicis communicavit, a quibus felici cum eventu adhibitum fuit remedium, morbo non redeunte, quod tam frequenter post caetera remedia fit. Adhibendum ita est, ut caveatur, ne purgatio fiat; simul vero ac os afficitur et ptyalismus inducitur, morbus disparet. Nausea et febre urgentibus, bolum exhibuit ex tart. emet. gr. ff. cum gr. v. calomel. addito pauxillo opii, hora somni. Si post bolorum usum remedii g. xxx. ad xl. fuerint sumpta, et faeces naturales non sequuntur, tum sine opio adhibendum, tantaque copia, quanta satis fuerit ad purgandum aegrum,

grum, sicque finitur plerumque sanatio. Vidit ille effectum hunc a xij. gr. sequentem, quamvis plerumque triginta aut quadraginta opus sit. Objectum est, et iuste, irritabilitatem magnam existere intestinorum. Attamen se illud remedium non adhibuisse, nisi in exemplis chronicis, iisque acutis, quae restitissent aliis medicamentibus, nec malum effectum ejus usum excepisse.

Quum igitur tantae sint laudes hujus remedii, et a tam laudato viro tributae, oportet id tentare in regionibus iis, ubi morbus tam lethalis est. Quod si ibi quoque ejus usum tam boni secuti fuerint effectus, munus erit nobilissimum medicis traditum.

Utile est sanguinis cursum superficiem versus dirigere. Quamvis priore hujus dissertationis parte dixerim, Degnor autore, perspirationem arte elicitam raro prodesse, tamen contrarium aliquando

aliquando experientia suadere videtur. Hunc igitur ducem sequentes, nos quoque huc confugere fas erit. Multa ex medicaminibus supra ad priores indicationes exequendas commemoratis, effectum edunt in superficiem corporis aequae ac in ventriculum et intestina. Notum enim omnibus est quanta obtinet, ut aiunt, sympathia inter superficiei vasa et ventriculum, unde emetica post primarios effectus plerumque diaphoresin gignere videmus. Quam in multis morbis salutiferam, in hoc quoque prodesse, de quo agitur, non mirum est, quippe inter cujus causas remotas numeranda sit diminuta perspiratio.

Tartarum emeticum, ad sudorem eliciendum adhibitum, nonnulli credunt, propter magnas ejus vires, in calidis regionibus saepe nocuisse; ibi enim systema valde esse irritabile.

Hi vero pulverem Jacobi, aliave antimonii præparata, illi pulveri similia putant, quoties in haec acidum ventriculi egerit, eaque actiosa fecerit, tutius multo eodem tendere.

Novimus tamen, experientia docti, tartarum emeticum parvis dosibus datum et superficiem versus sanguinem derigere, et hoc satis tuto perficere.

Ut irritationem ab his medicamentis evitemus, addendum erit opium, et, post diaphoresin jam inductam, in ejus usui pergendum. Quo remedio, cum vino antimonii conjuncto, jucundius ne quid aut melius inveniri possit, multum dubito.

Ipecacuanha, sive parvis dosibus administratum, sive tanta copia, quanta opus fuerit ad vomitum ciendum, optime quoque effectum ad

super-

superficiem determinandi edet. Quod remedium semper sequi debet usus potus tepidi, qualis est vinum cum aqua permistum, ut et infusum salviae, &c.

At vires quoque fulciendae sunt, et putredini obvium eundum.

Vires hoc in morbo mire deficiunt; igitur, purgatis primum ventriculo et intestinis, et faecibus naturalibus dejectis, statim ad remedia tonica et astringentia confugiendum. Numerus immensus pene medicaminum hujus generis mentem practici non parum distrahit; me judice, mitioribus incipiendum, et postea ad fortiora procedendum; qualia sunt, cortex quercinus, alumen, gummi kino, &c. rhabbarum in hoc stadio forsan multum proderit, ita ut julepium sistens nostri nosocomii.

Cortex

Cortex Peruvianus mire laudatur ab his, damnatur ab aliis. Concedendum tamen magnos et bonos cum edidisse, in hac morbi parte, effectus, ita ut salus nonnunquam mox fuerit restituta.

Hinc mihi commendandus videtur, praesertim additis guttis aliquot elixir vitriolici. Vinum rubrum quoque adhibendum, quippe quod remedium nobilissimum est, ut ex ejus effectibus tam bene notis in omnibus morbis a debilitate pendentibus constat.

Imprimis, in ultimo dysenteriae stadio nunquam omittendus. Quin et fructus maturi et acida concedenda; et aer purus admittendus, cum mutatione cibi; nam per morbum hic debet levissimae indolis, et facilis concoctu esse. Et diluentia libere et magna copia praescribenda. Vix necesse erit monere, quantam medici
atten-

attentionem sibi vindicat in hoc morbo omnis generis manditiis. Strata lecti pariter ac indusa, quibus aegri vestiuntur, vix non quotidie oportet renovare. Prae omnibus autem hoc notandum, ut quam citissime omnia corporis excreta, cum vasis, quae illa continent, extra cubiculum aegroti eliminentur, neque vasa, nisi prius omni cura purgata, rursus admittantur.

Atque sic dissertatione ad finem perducta, nihil restat, nisi ut gratias optime meritas agam hujus Academiae Professoribus, quorum curae et peritiae in sua cujusque medicina parte juventutem docenda, semper memoria apud me vigebit. Data autem occasione, non possum,

quin hic quoque celeb. Al. Hamilton, M. D. in
 hac Academia artis obstetrici Professori, pro
 suis erga me maximis beneficiis, et praecipuas,
 quae debentur, gratias publice tribuam.

T I N I S.

CORRIGENDA.

Pag.	3. l.	9. <i>lege</i> inflammatorium
4.	1.	symptomatum
6.	3.	rivulis
9.	8.	difcedat
11.	9.	scivit et l. 10. certa
14.	10.	existant et l. 13. <i>classificatio</i>
17.	18.	certatur
19.	5.	consentaneum
20.	7.	simili
22.	6.	dysenteriae et l. 8 <i>aliam pro etiam</i>
29.	11.	fiataroubae
30.	6.	sperandum
32.	7.	nemo
33.	5.	possidere
35.	4.	Doctori
38.	7.	dirigere et l. 11. usu

